

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1944 kl. 5 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion angående vidgad rätt till restitution av tull och skatt å bensen, som användes för segelflygändamål.

(1:a avd.)

I en inom första kammaren av herr *Axel Ivar Anderson* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 93, har hemställts, »att riksdagen ville besluta införande av sådana bestämmelser, att restitution för segelflyget av tull, bensinskatt och bensintillägsskatt utvidgas till att omfatta jämväl restitution för vid vinsch- och bilstarter med glid- och segelflygplan erforderliga bensinkvantiteter, varvid för varje start beräknas i medeltal åtgå en bränslekvantitet av en liter».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 5 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensen och motorsprit må restitution av sådan skatt åtnjutas bland annat för bensen eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av luftfartyg. Därjämte stadgas, att vid dylik restitution av skatt å bensen, som införts till riket, tillika skall restitueras den å bensen belöpande tullen. Enligt förordningen den 21 juni 1940 (nr 561) om tillägsskatt å bensen skola de i förenämnda förordning den 3 maj 1929 meddelade bestämmelserna rörande skatt å bensen tillämpas jämväl i fråga om tillägsskatten.

Närmare bestämmelser angående förutsättningarna för restitution ha meddelats i kungörelsen den 6 juni 1929 (nr 122) med vissa bestämmelser om särskild skatt å bensen.

I den föreliggande motionen har anförts bland annat följande. Sedan generaltullstyrelsen avslagit en av Kungl. svenska aeroklubben gjord ansökan om restitution av skatt och tull för segelflygändamål, i vad densamma avsåge vid vinschstart av segelflygplan åtgången bensen, hade Kungl. Maj:t, varest aeroklubben anförte underdåniga besvär, genom utslag den 13 maj 1942 icke funnit skäl att göra ändring i generaltullstyrelsens överklagade beslut. I målet hade aeroklubben framhållit bland annat, att det syntes stridande mot andemeningen i gällande bestämmelser, att skatt för vägunderhåll skulle ut-

tagas för bensen, som användes för ändamål, som i intet avseende hade med vägunderhåll att göra. Generaltullstyrelsen syntes emellertid hava ansett, att automobildrift förelegat, samt att restitution på grund därav ej kunde åtnjutas för ifrågavarande bensinkvantitet. Vid start av segelflygplan använda vinschar vore emellertid, vare sig de vore monterade på automobil eller fristående, att anse som arbetsredskap inom ett visst slutet område. Vid startande av segelflygplan genom direkt bogsering efter automobil vore denna i sin tjänst på flygplatsen jämväl att anse såsom ett arbetsredskap i flygets tjänst och kunde därvid icke betraktas som ett motorfordon i egentlig mening.

I motionen har ytterligare anförts, att den begärda skatterestitutionen, vilken vore ägnad att förbilliga utbildningen för den enskilde, syntes vara ett rimligt önskemål, som borde kunna tillmötesgå på av aeroklubben anförda skäl. För att emellertid utesluta varje sammanblandning av vinsch- och bildrift för segelflygstarter med bildrift för annat ändamål torde en viss bestämd bränslekvantitet, beräknad till i medeltal en liter per segelflygstart med vinsch eller bil, böra bestämmas.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit av generaltullstyrelsen och kommerskollegium avgivna utlåtanden, därvid generaltullstyrelsen jämväl överlämnat dels från tulldirektören i Stockholm infortrat yttrande jämte en däri åberopad promemoria av tullbehandlingsinspektionen i Stockholm, dels ock en inom styrelsens revisionsbyrå utarbetad promemoria.

Generaltullstyrelsen har i sitt utlåtande anført, att styrelsen för sin del ej hade något att invända mot själva huvudtanken i motionen. Segelflygningen vore uppenbarligen en framtidssak och det finge anses väl motiverat, att lättnader bereddnes densamma från statsmakternas sida. Beträffande den av motionären föreslagna begränsningen av rätten till restitution har styrelsen uttalat, att styrelsen i ett i det omförmälda målet avgivet utlåtande framhållit vissa praktiska svårigheter, som vore förenade med en restitutionsrätt av avsett slag. I sådant hänseende hade anförts, att, därest den automobil, som uppbure startvinschen eller som direkt bogserade vederbörande segelflygplan, ginge för egen maskin till och från startplatsen, möjligen med begagnande av allmänna vägar, det vore uppenbart, att man i räkenskaperna ej kunde särhålla den bensen, som förbrukades direkt för segelflygplanens startande, och den, som eljest åtginge för automobilens framförande. Det vore tydligen för undvikande av berörda praktiska svårigheter, som motionären föreslagit fastställande såsom allmän regel, att för varje start skulle beräknas åtgå bestämd myckenhet bensen, nämligen en liter. Beräkningarna i sistberörda hänseende syntes ej giva anledning till erinran.

I den av tullbehandlingsinspektionen i Stockholm upprättade promemorian har beträffande redovisningen av förbrukad bensen och möjligheten att utöva kontroll däröver uttalats, att inga betänkligheter torde böra hysas, såvitt anginge sådan flygplansstart, som skedde med hjälp av stationär eller transpor-

tabel motordriven vinsch eller därmed jämförlig apparat. I fråga om fastställande av åtgången mängd drivmedel vid bogsering medelst automobil torde däremot svårigheter uppstå att var för sig redovisa vad som förbrukades vid bogsering och vad som till äventyrs eljest åtginge vid förflyttning av fordonet. Därest icke den totala förbrukningen av bensin i dylikt fall kunde anses hava sådan karaktär, att den såsom nära förknippad med flygverksamheten kunde i sin helhet berättiga till restitution, syntes emellertid inga praktiska hinder föreligga att en bestämmelse infördes, som reglerade den restitutionsberättigade kvantiteten bensin med hänsyn till antalet företagna glid- och segelflygplansstarter.

I anslutning till vad tullbehandlingsinspektionen sålunda anfört har generaltullstyrelsen uttalat, att genomförandet av förslaget i författningsväg torde kunna ske genom ändringar i dels 5 § förordningen den 3 maj 1929 om särskild skatt å bensin och motorsprit dels ock 5 § i den av Kungl. Maj:t utfärdade kungörelsen den 6 juni 1929 med vissa bestämmelser om särskild skatt å bensin. Därvid har föreslagits, att förstnämnda författningsrum skulle ändras på så sätt, att under uttrycket framdrivande av luftfartyg skulle anses inbegripet start av icke motordrivet flygplan, samt att i sistnämnda författningsrum skulle intagas — förutom ett uttalande av nu angiven innebörd — jämväl följande: I fråga om framdrivande av icke motordrivet flygplan genom bogsering medelst automobil må restitution ej åtnjutas för större myckenhet bensin än som motsvarar en förbrukad bränslekvantitet, beräknad efter högst en liter för varje protokollförd start.

Generaltullstyrelsen har slutligen yttrat, att ändring icke erfordrades i de författningar, som reglerade restitution av tull och bensintilläggs-skatt.

Kommerskollegium har i sitt utlåtande framhållit, att ändamålet med bensinskatten torde få anses vara att å motorfordonstrafiken lägga en viss del av kostnaderna för väghållningen. I överensstämmelse härmed hade enligt 5 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) restitution av dylik skatt för bensin, som användes för framdrivande av luftfartyg, sedan länge varit medgiven. Särskilt på grund av de stora uppostringar, varmed segelflygningen vore förbunden, torde starka skäl tala för att även denna gren av luftfarten komme i åtnjutande av ifrågavarande restitutionsförmån, något som emellertid syntes förutsätta författningsändring. *Kommerskollegium* hade ej funnit anledning till erinran mot att en dylik författningsändring vidtoges i form av ett förtydligande av nämnda författningsrum.

Jämlikt 5 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit må restitution av dylik skatt ävensom i förekommande fall av tull åtnjutas i vissa fall, för vilka är gemensamt, att bensinen skall användas för annat ändamål än motordrift å de allmänna vägarna. Enligt förordningen den 21 juni 1940 (nr 561) om tilläggs-skatt å bensin skall i samma fall restitueras jämväl sådan skatt.

Restitution är sålunda på grund av nämnda bestämmelser medgiven för bensin, som användes för framdrivande av luftfartyg. Berörda uttryck har emel-

Utskottet.

lertid ansetts icke avse bensen, som användes för startande av glid- eller segelflygplan medelst vinsch eller genom bogsering av automobil.

Det i motionen framställda yrkandet synes utskottet innebära ett fullföljande av syftemålet med nu gällande bestämmelser om restitution för bensen, som användes för framdrivande av luftfartyg. Härvid må framhållas, att vid tillkomsten av detta stadgande segelflyget ännu icke vunnit insteg, varför ett tillgodoseende av motionens syfte torde få anses innefatta allenast ett anpassande av tidigare bestämmelser på grund av sedermera tillkomna omständigheter. Med hänsyn härtill anser sig utskottet böra tillstyrka, att bestämmelser angående rätt till restitution i förevarande fall meddelas.

Enligt den av tullbehandlingsinspektionen i Stockholm upprättade promemorian torde svårigheter beträffande redovisning av förbrukad bensen komma att uppstå allenast vid start genom bogsering med automobil. Rätten till restitution borde därför enligt tullmyndigheternas åsikt i dylikt fall begränsas till en kvantitet av en liter bensen för varje start. Det torde emellertid tillkomma Kungl. Maj:t att, därest så anses lämpligt, utfärda bestämmelser härutinnan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av förevarande motion I: 93 av herr Axel Ivar Anderson angående vidgad rätt till restitution av tull och skatt å bensen, som användes för segelflygändamål, antaga följande

F ö r s l a g

till

förordning om ändrad lydelse av 5 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensen och motorsprit.

Härigenom förordnas, att 5 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensen och motorsprit¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

5 §.

Restitution av skatt, som i denna förordning avses, må åtnjutas:

- a) för bensen — — — svensk frihamn;
- b) för bensen eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg eller av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske;

¹ Senaste lydelse se SFS 1932: 86 och 1933: 307.

- c) för bensin — — — framföres; samt
d) för bensin — — — än motordrift.
Vid restitution — — — belöpande tullen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1944.

Stockholm den 16 mars 1944.

På bevillningsutskottets vägnar:

ELON ANDERSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Elon Andersson, Wahlmark, Axel Ivar Anderson, Sjödahl, friherre De Geer, Frans Ericson, Velandar, Björkman, Eklund och Heüman, samt*
från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö, *Orgård, Sandberg, Falk, Lundell, Karlsson* i Grängesberg, *Jonsson* i Skedsbygd, *Sundström* i Skövde och *Bladh*.